

Kontrolní závěr z kontrolní akce

20/22

Peněžní prostředky státu na investice v oblasti sociálních služeb

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2020 pod číslem 20/22. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Vedral.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky státu vynakládané na podporu investic v oblasti sociálních služeb přispěly k naplňování stanovených cílů.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v období od září 2020 do dubna 2021.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2017 až 2019, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále také „MPSV“); Středočeský kraj, Praha; Kraj Vysočina, Jihlava; Královéhradecký kraj, Hradec Králové; statutární město Pardubice; město Pacov; město Sušice; město Planá nad Lužnicí; Ledax o.p.s., České Budějovice; Arcidiecézní charita Praha.

Kolegium NKÚ na svém XII. jednání, které se konalo dne 19. července 2021,

schválilo usnesením č. 12/XII/2021

kontrolní závěr v tomto znění:

Peněžní prostředky státu na investice v oblasti sociálních služeb

3,393 mld. Kč

Celková alokace programu 113 310¹

2,339 mld. Kč

Čerpání programu 113 310 v letech 2007 až 2020

68,95 %

Podíl čerpání programu 113 310 v letech 2007 až 2020 k celkové alokaci

2,501 mld. Kč

Celková alokace programu 013 310²

0,416 mld. Kč

Čerpání programu 013 310 v letech 2017 až 2020

16,63 %

Podíl čerpání programu 013 310 v letech 2017 až 2020 k celkové alokaci

72 110

Celkový počet lůžek vybraných pobytových služeb³ v ČR v roce 2016

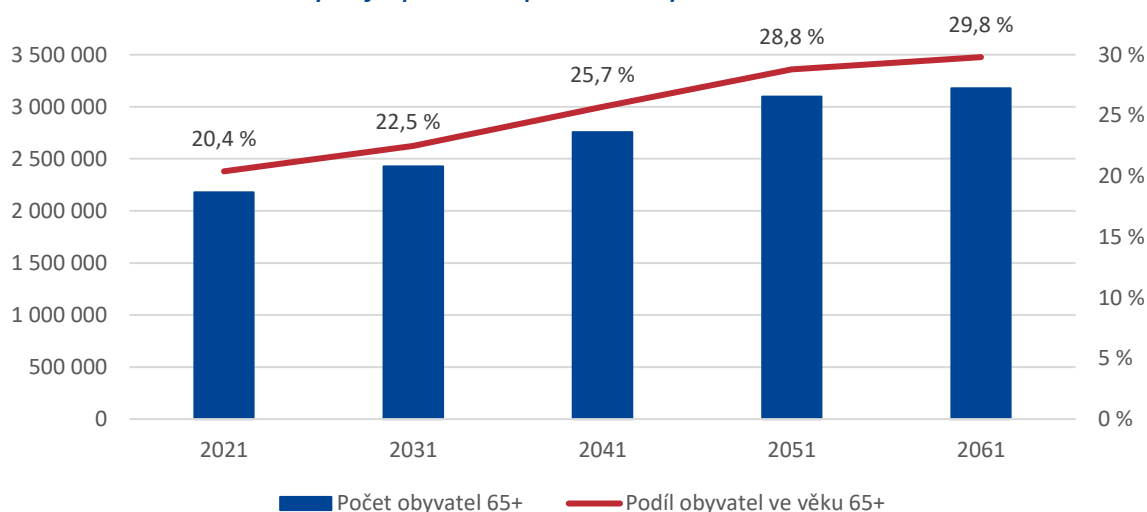
91 640⁴

Počet neuspokojených žádostí o vybrané pobytové služby v ČR k 31. 12. 2016

605 lůžek

Cíl programu 013 310 pro počet nově realizovaných lůžek vybraných pobytových služeb pro období let 2017 až 2022

Predikce vývoje počtu a podílu obyvatel ČR ve věku 65+

Zdroj: ČSÚ – *Projekce obyvatelstva České republiky – 2018–2100*, Tab. 4 *Střední varianta: Ukazatele věkového složení (k 1. 1.), pohyb obyvatel, předpoklady*; vlastní zpracování NKÚ.

Nejvýraznějším rysem demografického vývoje následujících desetiletí bude dle ČSÚ rostoucí podíl obyvatel ve věku 65+ a zvyšující se počet obyvatel ve věku 65+, tedy skupiny, která představuje významnou část klientů sociálních služeb.

¹ Program 113 310 *Rozvoj a obnova materiálně technické základny sociálních služeb* – realizovaný od roku 2007.

² Program 013 310 *Rozvoj a obnova materiálně technické základny sociálních služeb* – realizovaný od roku 2017.

³ Vybranými pobytovými sociálními službami jsou domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, domovy pro osoby se zdravotním postižením, chráněné bydlení a týdenní stacionáře.

⁴ Počet neuspokojených žádostí se nerovná počtu osob, kterým nebyly poskytnuty dané sociální služby, neboť jedna osoba může podat více žádostí a žadatel může být veden jako osoba delší dobu, nemusí být zřejmé, zda službu ještě potřebuje, nebo mu již byla poskytnuta jiným poskytovatelem.

I. Shrnutí a vyhodnocení

NKÚ provedl kontrolu zaměřenou na poskytování a čerpání peněžních prostředků vynakládaných v letech 2017 až 2019 na podporu investic v oblasti sociálních služeb v rámci kapitoly státního rozpočtu 313 – *Ministerstvo práce a sociálních věcí* (dále také „kapitola 313 – MPSV“). Kontrole byly podrobeny programy zaměřené na podporu rozvoje a obnovy materiálně technické základny zařízení sociálních služeb – program 113 310⁵ a program 013 310⁶. Prověřováno bylo, zda peněžní prostředky státního rozpočtu na podporu rozvoje a obnovy materiálně technické základny sociálních služeb byly vynakládány v souladu s právními předpisy a zda přispěly k naplňování stanovených cílů v oblasti investiční podpory sociálních služeb.

Peněžní prostředky u kontrolovaných 12 akcí přispěly k naplňování stanovených cílů programů. Kontrolou však byly zjištěny nedostatky u MPSV. MPSV nepostupovalo v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb.⁷ a zákonem č. 218/2000 Sb.⁸ Kontrolou bylo zjištěno, že MPSV mimo jiné poskytlo příjemci dotace částku o 1,47 mil. Kč vyšší, než mu podle *rozhodnutí o poskytnutí dotace* náleželo. U některých vybraných příjemců byly zjištěny nedostatky v oblasti dodržování podmínek, za kterých jim byly poskytnuty dotace, a rovněž nedostatky v oblasti zadávání veřejných zakázek.

Doba realizace obou kontrolovaných programů byla ze strany MPSV prodlužována až do konce roku 2022, přičemž u programu 013 310 nebyly upraveny konečné hodnoty cílů a indikátorů ani termín jejich dosažení. MPSV nastavilo taková pravidla, že u dvou ze šesti cílů programu 013 310 nebude MPSV moci vyhodnotit účelnost poskytnutých prostředků, protože nenastavilo žádné dopadové indikátory. Jeden ze dvou uvedených cílů není plněn vůbec. U dalších dvou cílů nastavilo MPSV příliš nízké cílové hodnoty indikátorů. V roce 2016 činila celková kapacita vybraných pobytových služeb v České republice 72 110 lůžek, přičemž jedním z cílů programu bylo vybudovat v letech 2016 až 2020 celkem 605 nových lůžek jako posílení celkových kapacit. Cílem programu 013 310 tak bylo vytvoření cca 1 % nových lůžek. Nastavený cíl neodpovídal skutečné potřebě poptávky po vzniku nových lůžek v pobytových zařízeních sociálních služeb, předpokládanému demografickému vývoji ani požadavkům ze strany poskytovatelů sociálních služeb. Počet neuspokojených žádostí o poskytnutí pobytové sociální služby k 31. 12. 2016 činil 91 640 žádostí.

Vyhodnocení vyplývá z těchto zjištěných skutečností:

1. MPSV si vytyčilo v rámci programu 113 310 dosažení pěti cílů, pro jejichž splnění stanovilo příslušné indikátory. Čtyři z pěti stanovených indikátorů byly v listopadu 2020 naplněny, jeden indikátor byl plněn pouze z 36,56 %. V programu 013 310 si MPSV vymezilo dosažení šesti cílů a pro každý z nich nastavilo cílové hodnoty výstupových indikátorů. Vzhledem k dosavadnímu vývoji plnění programu 013 310 lze u dvou indikátorů očekávat, že jejich

⁵ Program 113 310 *Rozvoj a obnova materiálně technické základny sociálních služeb* – realizace od 1. 6. 2007 do 31. 12. 2013, následně třikrát posunut termín ukončení realizace programu až do 31. 12. 2022.

⁶ Program 013 310 *Rozvoj a obnova materiálně technické základny sociálních služeb* – realizace od 1. 2. 2017 do 31. 12. 2020, následně posunut termín ukončení realizace programu do 31. 12. 2022.

⁷ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

⁸ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

plnění násobně překročí jejich cílovou hodnotu. Naopak u tří indikátorů existuje riziko jejich nenaplnění, přitom jeden z nich není plněn vůbec.

2. Při nastavení cílů programu 013 310 vycházelo MPSV ze strategických dokumentů. Pro dva cíle MPSV nestanovilo dopadové indikátory, nebude tak moci vyhodnotit jejich účelnost, tj. posoudit míru naplnění cíle a prokázat, zda bylo cíle dosaženo. Nastavená doba udržitelnosti majetku pořízeného v rámci dvou cílů neodpovídala ekonomické životnosti majetku. Tento nesoulad odstranilo MPSV v roce 2019 při aktualizaci dokumentace programu 013 310. MPSV od aktualizace dokumentace programu 013 310 umožnilo použít finanční prostředky na pořízení a obnovu drobného majetku, což není v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb. MPSV realizaci programu 013 310 prodloužilo o dva roky do konce roku 2022, aniž by přitom upravilo, s ohledem na průběžné plnění, stanovené cíle a hodnoty indikátorů a termín pro jejich dosažení.
3. MPSV začalo zavádět některé postupy hodnocení žádostí o poskytnutí dotace z programu 113 310 a nastavovat kritéria hodnocení až v roce 2016. U programu 013 310 byla pravidla hodnocení žádostí o poskytnutí dotace nastavena, ale proces výběru těchto žádostí v dotační komisi MPSV vykazoval nedostatky.

MPSV u dvou akcí proplatilo maximální výši dotace v době, kdy financování akcí nebylo ještě ukončeno a nebyla známa skutečná výše celkových výdajů akcí. V důsledku toho u jedné akce, u které došlo k úspoře celkových nákladů, vyplatilo MPSV příjemci dotaci v částce o 1,47 mil. Kč vyšší, než mu podle řídicího dokumentu náleželo.

Kontrola NKÚ dále v procesu administrace všech 12 prověřovaných akcí zjistila nedostatky při výkonu řídicí kontroly ze strany MPSV.

4. U dvou příjemců dotace z devíti prověřovaných bylo zjištěno porušení podmínek, za kterých jim byla poskytnuta dotace. NKÚ tyto zjištěné nedostatky vyhodnotil jako skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně ve výši 240 tis. Kč. Dále kontrola NKÚ u příjemců dotací zjistila dílčí nedostatky při zadávání veřejných zakázek a při předkládání dokumentace správci programu.

II. Informace o kontrolované oblasti

Prostřednictvím sociálních služeb je zajišťována pomoc a podpora osob za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení. Poskytování sociálních služeb je upraveno zákonem o sociálních službách⁹ a prováděcí vyhláškou¹⁰.

Ministerstvo práce a sociálních věcí je podle zákona¹¹ ústředním orgánem státní správy mimo jiné pro oblast sociální politiky státu. MPSV je správcem kapitoly 313 – MPSV¹² a správcem programů na podporu rozvoje a obnovy materiálně technické základny zařízení sociálních služeb v uvedené kapitole státního rozpočtu.

Program 113 310 *Rozvoj a obnova materiálně technické základny sociálních služeb* a program 013 310 *Rozvoj a obnova materiálně technické základny sociálních služeb* jsou zaměřeny na

⁹ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

¹⁰ Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

¹¹ Zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

¹² Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.

podporu rozvoje a obnovy materiálně technické základny zařízení sociálních služeb vymezených zákonem o sociálních službách. Prostředky státního rozpočtu jsou poskytovány formou dotací.

V letech 2017 až 2020 byla v rámci programu 113 310 a programu 013 310 na podporu investic v oblasti sociálních služeb vyčerpána ze státního rozpočtu částka 1 101,12 mil. Kč.

Tabulka č. 1: Přehled čerpání peněžních prostředků programu 113 310 a programu 013 310 (v Kč)

Program	Rok				
	2017	2018	2019	2020	Celkem
113 310	233 529 348,27	389 830 288,83	61 820 291,41	0,00	685 179 928,51
013 310	95 652,75	80 410 989,71	99 275 207,84	236 160 052,09	415 941 902,39
Celkem	233 625 001,02	470 241 278,54	161 095 499,25	236 160 052,09	1 101 121 830,90

Zdroj: závěrečné účty kapitoly 313 – *Ministerstvo práce a sociálních věcí* za roky 2017, 2018, 2019 a 2020.

Program 113 310

Program 113 310 je určen na obnovu a pořízení movitého i nemovitého majetku, doplnění a obměnu přístrojového vybavení a podporu pořizování a obnovy zařízení sociálních služeb. Realizace programu probíhá již od roku 2007 a dle sedmé aktualizace dokumentace programu, předložené Ministerstvu financí (dále také „MF“) dne 6. 2. 2020, je ukončení realizace stanoveno do konce roku 2022.

Účastníky programu mohou být veřejné obchodní společnosti, společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti, ústavy, spolky, církve a náboženské společnosti, evidované církevní právnické osoby, obecně prospěšné společnosti, obce, kraje, městské části, městské obvody a dobrovolné svazky obcí.

V dokumentaci programu bylo stanoveno pět věcných cílů programu:

- cíl č. 1: *Zvyšování kapacit pobytových zařízení sociálních služeb v souladu se střednědobými plány rozvoje sociálních služeb,*
- cíl č. 2: *Podpora zkvalitnění pobytových služeb sociální péče,*
- cíl č. 3: *Podpora mobility,*
- cíl č. 4: *Podpora zkvalitnění a dostupnosti služeb sociální prevence,*
- cíl č. 5: *Snížení energetické náročnosti pobytových zařízení sociálních služeb.*

Výše účasti peněžních prostředků státního rozpočtu na financování programu činí 3 392,70 mil. Kč. Od páté aktualizace dokumentace programu 113 310 (Ministerstvu financí byla předložena dne 1. 12. 2015) je stanovena maximální částka podpory na jednu akci ve výši 50 mil. Kč. Poslední výzvu k předkládání žádostí o poskytnutí dotace z programu 113 310 vyhlásilo MPSV v prosinci 2015. V následujícím období probíhala pouze realizace akcí vybraných k podpoře z dříve vyhlášených výzev. Od začátku realizace do konce roku 2020 byla ze státního rozpočtu na financování programu 113 310 vyčerpána částka 2 339,15 mil. Kč, což představuje 68,95 % z celkové alokované částky programu.

Program 013 310

Hlavním cílem programu 013 310 jsou investice do zařízení sociálních služeb dle zákona o sociálních službách, jež mohou napomoci poskytovat sociální služby v náležitě kvalitě s důrazem na dodržení lidských práv a základních lidských svobod, a rovněž podpora rozvoje systému zařízení sociálních služeb pro potřebné v kontextu společenské zakázky.

Dokumentaci programu schválilo MF v prosinci 2016 a stanovilo výši prostředků státního rozpočtu na financování programu v objemu 2 500,50 mil. Kč. Realizace programu probíhá od 1. 2. 2017 a ukončení realizace bylo stanoveno do 31. 12. 2022.

Účastníky programu mohou být veřejné obchodní společnosti, společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti, ústavy, spolky, církve a náboženské společnosti, evidované církevní právnické osoby, obecně prospěšné společnosti, obce, kraje, městské části hlavního města Prahy a dobrovolné svazky obcí.

K naplnění hlavního cíle je v dokumentaci programu definováno šest věcných cílů:

- cíl 1: *Zvyšování kapacit pobytových zařízení sociálních služeb,*
- cíl 2: *Zkvalitnění stávajících pobytových zařízení sociálních služeb, vedoucí zejména k naplnění materiálně technických standardů sociálních služeb,*
- cíl 3: *Rozšíření zázemí poskytovatelů terénních sociálních služeb v souvislosti s navýšením kapacity terénních a ambulantních sociálních služeb péče a prevence,*
- cíl 4: *Podpora mobility,*
- cíl 5: *Pořízení automobilů pro poskytovatele sociálních služeb,*
- cíl 6: *Pořízení prostředků asistivních a asistenčních technologií pro poskytovatele služeb sociální péče.*

V letech 2017 až 2020 vyhlásilo MPSV pět výzev k podávání žádostí o poskytnutí dotace z programu 013 310. V těchto výzvách specifikovalo věcné zaměření, okruh oprávněných žadatelů o dotaci, lhůtu pro podání žádostí a další požadavky, které žadatel o dotaci musí splnit. Do konce roku 2020 byla ze státního rozpočtu na financování programu 013 310 vyčerpána částka 415,94 mil. Kč, což představuje 16,63 % z celkové alokované částky programu.

Strategické dokumenty v oblasti sociálních služeb

K oblasti rozvoje sociálních služeb se vztahuje řada strategických a koncepčních materiálů, mezi které pro kontrolované období patří zejména:

- *Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období 2016–2025,*
- *Akční plán rozvoje sociálních služeb ČR 2017–2018,*
- *Strategie sociálního začleňování 2014–2020,*
- *Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017,*
- *Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020,*
- *Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020.*

Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny sociálních služeb vychází také z *Národního rozvojového programu mobility pro všechny na období 2016–2025* a dále z *Vládního plánu financování Národního rozvojového programu mobility pro všechny na období 2016–2025*.

Statistická ročenka v oblasti práce a sociálních věcí

MPSV vydává každoročně statistickou ročenku z oblasti práce a sociálních věcí. Datovou základnu ročenky tvoří zejména výstupy z resortních statistických zjišťování doplněné mimo jiné o vybrané ukazatele z resortních informačních systémů. V oddílu 6. *Sociální služby* jsou uvedeny mimo jiné informace o počtu a kapacitě sociálních služeb, o počtu uživatelů (klientů) sociálních služeb a o počtu neuspokojených žádostí o sociální služby. Vybrané údaje k pobytovým sociálním službám jsou uvedeny v příloze č. 1.

III. Rozsah kontroly

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky státu vynakládané na podporu investic v oblasti sociálních služeb přispěly k naplňování stanovených cílů. Kontrolované období představovaly roky 2017 až 2019, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly. Kontrola prověřovala, zda kontrolované činnosti byly v souladu s právními předpisy.

Předmětem kontrolní akce byly peněžní prostředky státu vynakládané na podporu rozvoje a obnovy materiálně technické základny zařízení sociálních služeb z kapitoly 313 – MPSV.

Kontrola se zaměřila na problematiku podpory investic v sociální oblasti, zejména na činnost MPSV jako správce programů reprodukce majetku v jemu svěřené kapitole státního rozpočtu. NKÚ prověřil nastavení programů ve vztahu ke koncepčním a strategickým dokumentům a jejich řízení za účelem dosažení stanovených cílů. Dále byla prověřována činnost MPSV jako poskytovatele dotací z programů reprodukce majetku z hlediska hodnocení žádostí o poskytnutí dotace, jejich administrace a kontroly.

Kontrola u vybraných příjemců dotací byla zaměřena na dodržování podmínek stanovených v dokumentaci programu a v řídicích dokumentech, na dodržování postupů při zadávání a realizaci veřejných zakázek a na plnění stanovených cílů a podmínek udržitelnosti akce.

Kontrola probíhala u MPSV a u 9 příjemců dotací. Kontrolní vzorek akcí byl totožný u MPSV jako správce programu a poskytovatele dotací i u příjemců dotací. Při výběru akcí bylo přihlédnuto zejména k zastoupení v kontrolovaných programech, finanční významnosti a fázi realizace akcí. Ke kontrole bylo vybráno 12 akcí, z toho 4 akce byly podpořeny z programu 113 310 a 8 akcí bylo podpořeno z programu 013 310. Seznam kontrolovaných akcí a příjemců dotací je uveden v příloze č. 2.

Kontrolovaný objem peněžních prostředků u 12 kontrolovaných akcí činil 261 510 583,03 Kč. Z programu 113 310 činila celková dotace na kontrolované akce 232 594 002,03 Kč a z programu 013 310 činila 28 916 581,00 Kč.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru byly aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

1. Plnění stanovených cílů kontrolovaných programů

MPSV monitorovalo plnění programu 113 310 a programu 013 310 při přípravě závěrečného účtu kapitoly 313 – MPSV (plnění finančního plánu programu) a vedlo přehled o plnění indikátorů. Pro oba programy byl shodně v dokumentaci programu stanoven termín ukončení realizace do 31. 12. 2022 a termín pro vypracování návrhu závěrečného vyhodnocení do 31. 12. 2023.

Indikátory jsou nástrojem pro hodnocení dosažení stanovených cílů a k celkovému vyhodnocení programů. Nastavení hodnot indikátorů v obou programech vycházelo z alokace finančních prostředků pro jednotlivé cíle, z nákladovosti akcí (nákladových parametrů) a z míry spolufinancování účastníka programu ve výši 25 %.

Pro plnění pěti cílů **programu 113 310** stanovilo MPSV příslušné indikátory, jejichž přehled a průběžné plnění v listopadu 2020 uvádí příloha č. 3. V plnění indikátorů programu 113 310

je zahrnuto i plnění indikátoru poslední dosud nedokončené akce č. 113D313008002 *Domov pro seniory Antošovice*. Čtyři z pěti indikátorů (tj. indikátory „*zvyšování kapacit pobytových zařízení sociálních služeb v souladu se střednědobými plány rozvoje sociálních služeb*“, „*podpora zkvalitnění služeb sociální péče*“, „*podpora mobility*“ a „*snížení energetické náročnosti pobytových zařízení sociálních služeb*“) programu 113 310 byly naplněny. Indikátor „*počet nových lůžek v pobytových zařízeních služeb sociální prevence*“ byl splněn pouze z 36,56 %. Stanovený počet 186 nových lůžek¹³ nebyl naplněn z důvodu malého zájmu poskytovatelů služeb sociální prevence o nová lůžka v pobytových zařízeních a z důvodu přechodu k poskytování služeb sociální prevence terénní formou.

V **programu 013 310** si MPSV vytyčilo dosáhnout šesti cílů a pro každý cíl stanovilo hodnoty indikátorů. Přehled stanovených výstupových indikátorů a jejich průběžného plnění v listopadu 2020 je uveden v příloze č. 3.

Indikátor „*nově pořízené automobily*“ stanovený pro cíl 5 byl v listopadu 2020 již splněn, a to dokonce na 180,60 %. Dalších pět indikátorů programu 013 310 nebylo v listopadu 2020 splněno. U indikátoru „*nově realizovaná lůžka*“ pro cíl 1 a indikátoru „*obsloužení klienti*“ pro cíl 6 lze předpokládat jejich naplnění do konce roku 2022, neboť ve vydaných řídicích dokumentech je zazávkováno¹⁴ plnění v rozsahu vyšším, než je jejich cílová hodnota. U indikátoru „*nově realizovaná lůžka*“ je zazávkováno plnění až ve výši 249,92 % cílové hodnoty. V únoru 2021 MPSV vyhlásilo další výzvy k předkládání žádostí o poskytnutí dotace v rámci těchto cílů, ačkoliv cíl 5 je již splněn a u cílů 1 a 6 je předpoklad jejich naplnění.

Naopak indikátor „*lůžka, u kterých byl zvýšen materiálně technický standard a to včetně doprovodné infrastruktury rekonstruovaného zařízení*“ pro cíl 2 a indikátor „*bezbariérově upravené budovy*“ pro cíl 4 vykazovaly v listopadu 2020 plnění nižší než 29 % a v řídicích dokumentech bylo zazávkováno méně než 52 % cílové hodnoty indikátorů. Indikátor „*zařízení, kde došlo k rozšíření zázemí a kapacita byla zvýšena alespoň o 5 klientů*“ pro cíl 3 vykazoval v listopadu 2020 plnění 0 % a zazávkováno bylo rovněž 0 % cílové hodnoty indikátoru. Z dosavadního vývoje plnění programu 013 310 je zřejmé, že existuje riziko nenaplnění stanovených cílových hodnot těchto tří indikátorů.

Pro plnění cíle 1 *Zvyšování kapacit pobytových zařízení sociálních služeb* byla alokována částka ve výši 825 mil. Kč a stanovena hodnota výstupového indikátoru 605 nově realizovaných lůžek, což odpovídá průměrné výši dotace 1 363 636 Kč na jedno realizované lůžko.

Do konce roku 2020 byly pro realizace akcí v rámci cíle 1 vyplaceny peněžní prostředky v celkové výši 190 519 574,90 Kč. Nevyčerpaná částka peněžních prostředků konečného rozpočtu roku 2020 určená pro financování investičních akcí v rámci cíle 1 činila 1 170 103 031,66 Kč. Celkový objem peněžních prostředků pro akce v cíli 1 tak činil 1 360 622 606,56 Kč (164,92 % alokované částky). Této částce odpovídá ve vydaných řídicích dokumentech zazávkované plnění výstupového indikátoru v počtu 1 438 nově realizovaných lůžek (237,69 % cílové hodnoty)¹⁵. Průměrná výše dotace ve vydaných řídicích dokumentech

¹³ Hodnota indikátoru byla navýšena v rámci páté aktualizace dokumentace programu 113 310 v roce 2015.

¹⁴ Zazávkováno = hodnota ukazatele závazně uvedená ve vydaných řídicích dokumentech.

¹⁵ Do údajů nebyla zahrnuta akce č. 013D313008201 *Rekonstrukce ubytovací části a přístavba budovy D*, která přispívá k plnění více cílů (cíl 1 a 2). Zahrnuty nebyly ani akce č. 013D313001103 *Vybudování domova se zvláštním režimem* a č. 013D313005352 *Centrum MUDr. Aloise Maška* s vydanou registrací akce, pro něž nebyly do konce roku 2020 rozpočtovány peněžní prostředky.

připadající na jedno nově realizované lůžko tak činí 946 190,96 Kč a je o 30,61 % nižší než předpokládaná průměrná výše dotace na jedno realizované lůžko.

MPSV alokovalo pro cíl 1 finanční prostředky a v návaznosti na ně stanovilo hodnotu výstupového indikátoru, která neodpovídala skutečné poptávce po vzniku nových lůžek v pobytových zařízeních sociálních služeb, předpokládanému demografickému vývoji ani požadavkům ze strany poskytovatelů sociálních služeb. I vzhledem k predikovanému dlouhodobému vývoji v oblasti péče o potřebné občany byla hodnota výstupového indikátoru příliš nízká.

Pro plnění cíle 5 *Pořízení automobilů pro poskytovatele sociálních služeb* byla alokována částka ve výši 50 mil. Kč a stanovena hodnota výstupového indikátoru 67 nově pořízených automobilů, což odpovídá průměrné výši dotace 746 268,66 Kč na jeden automobil.

Na plnění cíle 5 byly k 31. 12. 2020 čerpány peněžní prostředky ve výši 27 884 581,10 Kč (55,77 % alokované částky) a v listopadu 2020 byla dosažena hodnota výstupového indikátoru 122 nově pořízených automobilů (182,09 % cílové hodnoty), tj. průměrná výše vyplacené dotace na jeden automobil činila 228 562,14 Kč.

MPSV při nastavení výstupového indikátoru vycházelo z průměrné hodnoty (váženého průměru) nákladů na pořízení tří typů automobilů.¹⁶ MPSV nedisponovalo údaji o reálné potřebě poskytovatelů sociálních služeb, kteří v žádostech o poskytnutí dotace upřednostňovali pořízení automobilů bez dalších úprav, tj. automobilů s nižšími náklady na pořízení, než byl uvažovaný průměr.

2. Nastavení programu 013 310

Dokumentaci **programu 013 310** předložilo MPSV ke schválení MF, které mimo jiné stanovilo, že předmětem závěrečného vyhodnocení programu budou cíle programu. Cíle programu 013 310 vycházejí z koncepčních a strategických dokumentů, zejména z *Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období 2016–2025*, *Strategie sociálního začleňování* a *Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020*. Pro jednotlivé cíle navrhlo MPSV systém dopadových a výstupových indikátorů, jejichž přehled je uveden v příloze č. 4. Při stanovování hodnot dopadových indikátorů zohlednilo MPSV výchozí stav, demografický vývoj obyvatel věkové skupiny 65+, počet stávajících i potenciálních klientů dané služby a kapacitu lůžek.

Pomocí nastavených hodnot dopadových indikátorů bude MPSV jako správce programu moci vyhodnotit plnění a účelnost cílů 1, 2, 4 a 6. U cílů 3 a 5 nebude MPSV moci vyhodnotit účelnost, tj. posoudit míru naplnění cílů, a nebude prokázáno, zda bylo cílů dosaženo, neboť pro cíl 3 nebyl definován dopadový indikátor s odůvodněním, že cílem je zvyšování kapacit zařízení na lokální úrovni v souvislosti s aktuálními potřebami, které nelze dlouhodobě predikovat, a pro cíl 5 nebyl definován dopadový indikátor z důvodu absence relevantních údajů o výchozím stavu.

¹⁶ V rámci cíle 5 je podporováno pořízení automobilů s úpravou pro převoz osob se sníženou schopností pohybu (náklady max. 1 200 000 Kč bez DPH), automobilů do ztížených terénních a klimatických podmínek, případně se speciální úpravou pro převoz osob se sníženou schopností pohybu (náklady max. 500 000 Kč bez DPH) a automobilů bez dalších úprav (náklady max. 320 000 Kč bez DPH) pro přepravu klientů a pracovníků zajišťujících sociální služby.

MPSV v dokumentaci programu 013 310 k době udržitelnosti akce stanovilo, že po dobu deseti let od ukončení realizace je účastník programu povinen využívat pořízený či reprodukováný majetek k poskytování sociálních služeb podle zákona č. 108/2006 Sb. MPSV při nastavení hodnoty indikátorů pro cíle 5 *Pořízení automobilů pro poskytovatele sociálních služeb* a 6 *Pořízení prostředků asistivních a asistenčních technologií pro poskytovatele služeb sociální péče* uvažovalo s ekonomickou životností 5 let, avšak nezohlednilo tuto skutečnost ve stanovené době udržitelnosti, která tak byla dvakrát delší než uvažovaná životnost majetku. MPSV odstranilo rozpor mezi stanovenou desetiletou dobou udržitelnosti majetku pořízeného v rámci cílů 5 a 6 a jeho ekonomickou životností v délce 5 let až při aktualizaci dokumentace programu 013 310 v roce 2019, tj. po více než 2 letech realizace programu.

Dále MPSV v rámci aktualizace dokumentace programu 013 310 v roce 2019 rozšířilo možnost použití finančních prostředků také na pořízení a obnovu drobného hmotného a nehmotného majetku, ačkoliv zákon č. 218/2000 Sb.¹⁷ výslovně možnost financování drobného hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku vylučoval.

MPSV původně nastavenou čtyřletou dobu realizace programu 013 310 při aktualizaci dokumentace programu v červenci 2019 prodloužilo o další 2 roky až do 31. 12. 2022, avšak toto prodloužení nepromítlo do dalšího obsahu programu, v důsledku čehož nedošlo ke změně (posunutí) termínu pro dosažení vytyčených cílů ani ke změnám, s ohledem na průběžné plnění, výše stanovených cílů, hodnot výstupových a dopadových indikátorů jednotlivých věcných cílů ani ke změně termínu pro dosažení indikátorů. K prodloužení doby realizace programu 013 310 přistoupilo MPSV nejen z důvodu stavu přípravy a realizace akcí zařazených do programu v roce 2017, ale především kvůli akcím z výzev připravovaných v roce 2019. MPSV u předkládaných žádostí nevyžadovalo předložení pravomocného stavebního povolení, v rámci budování a obnovy sociální infrastruktury umožnilo podání žádosti jen na základě studie. Negativem tohoto přístupu bylo prodloužení doby mezi schválením žádosti a zahájením financování.

Do konce roku 2022 MPSV prodloužilo i realizaci **programu 113 310**. Dokumentace tohoto programu byla schválena MF v květnu 2007 a v průběhu realizace programu ji MPSV několikrát aktualizovalo a prodlužovalo dobu realizace programu. Realizace tohoto programu bude trvat více než 15 let. Důvodem k poslední úpravě doby realizace provedené v únoru 2020 bylo zpoždění při přípravě dvou investičních akcí, přičemž jedna akce nakonec nebyla uskutečněna z důvodu vyřazení akce z programu. Realizace druhé akce (č. 113D313008002 *Domov pro seniory Antošovice*, původní název *Domov pro seniory Hladnovská*) probíhá, avšak doznala výrazných změn (změna názvu akce, místa realizace, termínů a finančních potřeb); ze základních charakteristik akce zůstalo zachováno pouze identifikační číslo akce, poskytovatel a příjemce dotace a výše dotace.

¹⁷ Ustanovení § 12 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb.

3. Řídící činnost MPSV

K žádostem o poskytnutí dotace z **programu 113 310** začalo MPSV zavádět až v průběhu roku 2016 některé postupy hodnocení žádostí o poskytnutí dotace. K projednání v Resortní investiční komisi¹⁸ byly předkládány akce, které získaly 120 až 150 bodů. *Zásady pro stanovení priorit realizace investičních akcí a Pravidla pro určování priorit realizace investičních akcí*, které MPSV vydalo, nespecifikovaly, jakými postupy se bude Resortní investiční komise při výběru investičních akcí řídit. Z dokumentů, které MPSV předložilo, nebylo možné posoudit, jakým postupem byly jednotlivé akce odsouhlasovány a zda byl proces transparentní.

V rámci **programu 013 310** byly žádosti o poskytnutí dotace věcně posuzovány externími hodnotiteli, dále byly posuzovány z hlediska splnění formálních náležitostí a bylo prováděno jejich technicko-ekonomické posouzení včetně ověření souladu s nákladovými parametry. MPSV v dokumentaci programu stanovilo povinnost uvádět v investičním záměru akce ukazatele efektivnosti¹⁹, které následně při posuzování a hodnocení žádostí o poskytnutí dotace nebralo v úvahu. Výběr žádostí prováděla dotační komise²⁰ ze seznamu posouzených a hodnocených žádostí.

Dotační komise na svém jednání hlasovala o krácení dotací vyjádřeném v procentech požadované dotace nebo vyjádřeném ve snížení počtu vozidel, k jejichž pořízení měla být dotace použita. Pro tento postup nebyla nastavena jednotná a ověřitelná pravidla pro určování pořadí hlasování, rozhodování o vyřazení z hlasování či pro krácení výše požadované dotace, což mohlo vést k netransparentnosti procesu a znevýhodnění žadatelů o dotaci.

Kontrola NKÚ zjistila, že v zápise z jednání dotační komise ze dne 5. 9. 2017 je uveden průběh hlasování a seznam investičních záměrů doporučených dotační komisí k podpoře (uvedený v příloze č. 1 k zápisu), avšak tento seznam neodpovídá průběhu hlasování uvedenému v zápise. Seznam obsahuje také návrhy investičních záměrů, které nebyly v rámci hlasování dotační komise přijaty, a naopak neobsahuje záměry, které dotační komise přijala. Seznam investičních záměrů předložila dotační komise ministryni, která jej schválila.

NKÚ doporučuje v zájmu zachování transparentnosti a rovného přístupu ke všem žádostem o poskytnutí dotace, aby MPSV mělo nastavena jednoznačná, měřitelná a hodnotitelná kritéria pro předkládání a projednávání investičních akcí v dotační komisi.

MPSV provádí při administraci akcí kontrolu dodržování podmínek dokumentace programů a podmínek *rozhodnutí o poskytnutí dotace*. Výsledek kontroly zaznamenává v kontrolních listech. Kontrola NKÚ zjistila, že z 12 kontrolovaných akcí chyběly kontrolní listy u 5 akcí, přičemž k jedné akci MPSV nepředložilo celkem 4 kontrolní listy a u jedné akce kontrolní list k žádosti o platbu nebyl podepsán. Dále součástí předložených spisů 5 akcí byla neúplná dokumentace k závěrečnému vyhodnocení akce, spisy 2 akcí neobsahovaly všechny zprávy o realizaci a 1 spis neobsahoval závěrečnou zprávu o realizaci ani žádost o platbu. MPSV tak

¹⁸ Resortní investiční komise je stálá pracovní komise MPSV v oblasti financování programů reprodukce majetku ze státního rozpočtu. Její působnost a způsob jednání jsou upraveny statutem a jednacím řádem, které byly vydány příkazem ministryně č. 11/2014 účinným od 15. 8. 2014 do 15. 6. 2016.

¹⁹ Ukazatele efektivnosti – např. náklady na 1 klienta nebo 1 lůžko, náklady na m² nebo m³ pořizované kapacity.

²⁰ Dotační komise MPSV pro poskytování dotací z programu 013 310 *Rozvoj a obnova materiálně technické základny sociálních služeb* ustanovená na základě jmenování ministryní práce a sociálních věcí čj. MPSV-2017/168994-221 ze dne 21. 8. 2017.

nepostupovalo v souladu se zákonem č. 499/2004 Sb.²¹, když neuchovalo dokumenty dokládající průběh administrace investičních akcí.

Kontrolou bylo zjištěno, že obsah kontrolních listů a dalších dokumentů vyhotovovaných v průběhu administrace akcí ne vždy odpovídal potřebám řádného ověření správnosti a úplnosti údajů předkládaných žadatelem o dotaci. V některých případech²² byly sice údaje v kontrolních listech a věcných posouzeních vyplněny, ale toto nevedlo k odhalení nedostatků a nezajistilo bezchybnou administraci akcí ze strany MPSV.

MPSV provádí úhradu dotace na základě účastníkem programu předložených žádostí o platbu, jejichž součástí mají být i soupisky faktur s vyznačením poměru financování (státní rozpočet a vlastní zdroje, případně jiné zdroje) dle platného rozhodnutí o poskytnutí dotace. U dvou kontrolovaných akcí MPSV nezjistilo, že účastník programu neuvedl poměr požadované úhrady dotace dle platného rozhodnutí o poskytnutí dotace, a provedlo úhrady dotací ve výši uvedené v žádostech o platbu. MPSV tak nevyužilo možnost nevyplatit část dotace v případě, že příjemce dotace nedodržel podmínky, za kterých byla dotace poskytnuta.²³

Maximální výše dotace u těchto dvou akcí byla proplacena v době, kdy financování akcí ještě nebylo ukončeno, nebyla známa skutečná výše celkových výdajů těchto akcí, a MPSV tak nedisponovalo všemi potřebnými doklady opravňujícími k vyplacení dotací v maximální výši. Do doby předložení závěrečných zpráv o realizaci akcí (a všech dokladů prokazujících skutečně vynaložené celkové výdaje) tak trvalo riziko, že MPSV vyplatilo dotace vyšší, než jaké příjemcům dotace dle platných rozhodnutí o poskytnutí dotace náležely. Pro tyto dvě akce do doby ukončení kontroly nevydalo MPSV závěrečné vyhodnocení akce, přestože závěrečné zprávy o realizaci akcí účastníci programu doručili na MPSV před více než 15 měsíci.

K naplnění výše uvedeného rizika došlo v případě jedné akce, v průběhu jejíž realizace došlo ke snížení celkových výdajů dle platného rozhodnutí o poskytnutí dotace ze 172 335 539,64 Kč na skutečnou výši 169 798 082,79 Kč. Při zachování stanovené struktury financování akce, tj. 58,03 % celkových výdajů z dotace a 41,97 % celkových výdajů z vlastních zdrojů příjemce dotace, tak příjemci náležela dotace v částce o 1 466 172,56 Kč nižší²⁴, než byla vyplacena. MPSV tak postupovalo v rozporu s dokumentací programu.²⁵ MPSV vydalo peněžní prostředky v rozporu s podmínkami, za kterých byly poskytnuty, neboť příjemci dotace vyplatilo dotaci o 1 466 172,56 Kč vyšší, než jaká mu náležela dle podmínek stanovených v rozhodnutí o poskytnutí dotace, a neoprávněně tak použilo prostředky státního rozpočtu.

MPSV nemělo v letech 2017 až 2019 v rámci činností souvisejících s administrací akcí podporovaných z programu 113 310 a programu 013 310 nastaven funkční a účinný vnitřní kontrolní systém. Kontrola NKÚ u všech 12 prověřovaných akcí zjistila v činnosti MPSV při administraci akcí nedostatky ve výkonu řídicí kontroly, nezajištění důsledné předběžné

²¹ Ustanovení § 3 odst. 1 a § 63 odst. 1 a 3 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.

²² MPSV např. nezjistilo, že v soupisce faktur, která je součástí žádosti o platbu, nebyla dodržena povinnost vyznačit výši úhrady jednotlivých faktur v poměru státní rozpočet a vlastní zdroje dle aktuálního rozhodnutí o poskytnutí dotace, a nezjistilo, že zjišťovací protokoly k fakturám za stavební práce předložené jako součást žádostí o platbu nebyly podepsány statutárním zástupcem investora a zástupcem technického dozoru investora.

²³ Ustanovení § 14e odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb.

²⁴ Při zachování stanoveného poměru 58,03 % celkových výdajů z dotace a 41,97 % celkových výdajů z vlastních zdrojů by výše dotace činila 98 533 827,44 Kč. Skutečně vyplacená výše dotace činila 100 000 000,00 Kč.

²⁵ Ustanovení bodu 12 *Pravidla na úhradu faktur a financování akce* dokumentace programu 113 310.

a průběžné kontroly připravovaných a uskutečňovaných operací v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb.²⁶

Kontrolou administrace akcí bylo mimo jiné zjištěno, že MPSV:

- u čtyř akcí nezjistilo, že v předloženém investičním záměru žadatel neprovedl vyhodnocení efektivnosti akce v souladu s dokumentací programu, a nepožadovalo doplnění těchto údajů;
- u tří akcí podpořených z programu 113 310 do výpočtu minimálního podílu vlastních zdrojů (maximálního podílu dotace) zahrnuje i neuznatelné výdaje, čímž postupovalo v rozporu s dokumentací programu;
- u jedné akce při hodnocení žádosti o poskytnutí dotace neprovedlo řádně posouzení formálních náležitostí žádosti, neboť nezjistilo, že žadatel uvedl názvy podprogramu a indikátoru akce, které nebyly v souladu s cílem, k jehož plnění akce přispívala, nevyzvalo žadatele k nápravě a dále v řídicích dokumentech stanovilo indikátor akce, který neodpovídal cíli, k jehož plnění akce přispívala;
- u jedné akce stanovilo v řídicích dokumentech indikátor, který nebyl uveden v žádosti o poskytnutí dotace a investiční záměr neobsahoval údaje pro zařazení tohoto indikátoru, a dále vydalo závěrečné vyhodnocení akce, které naplnění uvedeného indikátoru potvrdilo, přestože příjemce dotace naplnění tohoto indikátoru nedoložil dokumenty;
- u dvou akcí nepromítlo do vydaných rozhodnutí o poskytnutí dotace podstatné změny²⁷ uvedené účastníky programu v *oznámení účastníka programu o změnách akce*;
- u jedné akce vydalo rozhodnutí o poskytnutí dotace (změna) až 21 dní po stanoveném termínu pro ukončení realizace akce;
- u jedné akce nezjistilo, že zjišťovací protokoly k fakturám za stavební práce předložené jako součást žádosti o platbu nejsou podepsány statutárním zástupcem investora, jak ukládají podmínky stanovené v rozhodnutí o poskytnutí dotace;
- u dvou akcí uvedlo v závěrečném vyhodnocení akce u finančního ukazatele závaznost MAX, i když v platných rozhodnutích o poskytnutí dotace byla stanovena závaznost MIN, čímž umožnilo vyhodnotit tento ukazatel jako splněný;
- u tří akcí uvedlo v závěrečném vyhodnocení akce nesprávné údaje (splnění termínu dosažení cílové hodnoty indikátoru, termínu ukončení financování, hodnoty parametru akce).

Kontrola NKÚ dále zjistila, že MPSV u 8 z celkem 12 kontrolovaných akcí nerespektovalo změnu právní úpravy, neboť v podmínkách stanovených v rozhodnutí o poskytnutí dotace nezohlednilo změnu zákona č. 218/2000 Sb.²⁸, a tyto podmínky proto odkazovaly na nesprávné ustanovení uvedeného zákona. U 4 z celkem 8 kontrolovaných akcí stanovilo MPSV účinnost rozhodnutí o poskytnutí dotace odlišně od schválené dokumentace programu 013 310.

²⁶ Ustanovení § 26 a § 27 zákona č. 320/2001 Sb.

²⁷ Podstatné změny – mění údaje v rozhodnutí o poskytnutí dotace, ovlivňují termíny realizace akce, financování akce, předložení dokumentace pro závěrečné vyhodnocení akce, dále mění cíle akce, indikátory, parametry a hodnoty investiční a neinvestiční bilance.

²⁸ S účinností od 1. 1. 2018 došlo v § 14 zákona č. 218/2000 Sb. ke zrušení odst. 5 a navazující změně číslování odstavců.

4. Nedostatky u příjemců dotací

Kontrolou na vybraném vzorku 12 akcí podpořených z programu 113 310 a programu 013 310 u devíti příjemců dotací nebylo zjištěno neúčelné ani nehospodárné použití peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu.

Porušení podmínek čerpání peněžních prostředků stanovených v rozhodnutí o poskytnutí dotace bylo zjištěno u Středočeského kraje a u Arcidiecézní charity Praha. Středočeský kraj porušil podmínky tím, že faktury za stavební práce doplněné zjišťovacími protokoly akce č. 113D313004701 *Zvýšení kapacity domova se zvláštním režimem v Domově seniorů Nové Strašecí* nebyly podepsány statutárním zástupcem investora. Arcidiecézní charita Praha porušila podmínky, neboť faktury akce č. 013D312001103 *Podpora mobility v Domě Fatima – centrum pro tělesně postižené* neobsahovaly označení číslem a názvem akce. NKÚ tyto nedostatky vyhodnotil jako skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně²⁹ v celkové výši 239 958,74 Kč.

V procesu zadávání veřejných zakázek byly u příjemců dotací zjištěny tyto nedostatky:

- Kraj Vysočina při posuzování nabídek uchazečů porušil zákon č. 137/2006 Sb.³⁰, neboť nevyřadil z hodnocení a následně nevyločil tři nabídky, které nesplnily požadavky zadavatele uvedené v zadávací dokumentaci. Zvolený postup neovlivnil výběr nejvhodnější nabídky. Dále porušil zákon č. 137/2006 Sb.³¹, neboť na profilu zadavatele nezveřejnil výši skutečně uhrazené ceny veřejné zakázky a seznam subdodavatelů ve stanoveném termínu a nezveřejnil cenu uhrazenou za plnění veřejné zakázky v předchozím kalendářním roce včetně seznamu subdodavatelů. Při změně závazku Kraj Vysočina neodeslal oznámení o změně závazku k uveřejnění, čímž nepostupoval v souladu se zákonem č. 134/2016 Sb.³²
- Arcidiecézní charita Praha a město Sušice při zadávání celkem tří veřejných zakázek malého rozsahu porušily metodiku zadávání zakázek³³, k jejímuž dodržování byly zavázány. Jednalo se např. o nezaslání oznámení o výběru dodavatele účastníkům zadávacího řízení ve stanoveném termínu, neuvedení v písemné zprávě pořadí hodnocených nabídek či neúplnost požadovaných údajů uvedených ve výzvě k podání nabídek. Tato porušení neměla vliv na výběr nejvýhodnější nabídky a nejednalo se o porušení pravidel programu 013 310.

Kontrolou bylo zjištěno několik pochybení v předkládaných žádostech o poskytnutí dotace, mimo jiné:

- Královéhradecký kraj neuvedl v žádosti o poskytnutí dotace všechna ekonomická kritéria pro vyhodnocení nákladů na ukazatele vztahující se k dané akci a do uznatelných výdajů zahrnul i výdaje, které nebyly v souladu s cíli programu 113 310, tj. neuznatelné výdaje;
- Středočeský kraj uvedl v žádosti o poskytnutí dotace u akce č. 013D313004402 *Rekonstrukce objektu pro Centrum 83* název a číslo podprogramu, indikátor a ukazatel nákladového parametru, které nebyly v souladu s cílem programu 013 310, k jehož plnění realizace akce přispívá;

²⁹ Ustanovení § 44 odst. 1 písm. j) zákona č. 218/2000 Sb.

³⁰ Ustanovení § 76 odst. 1 a 6 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

³¹ Ustanovení § 147a zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

³² Ustanovení § 222 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

³³ Metodika zadávání zakázek je přílohou dokumentace programu 013 310.

- Arcidiecézní charita Praha u jedné akce, Královéhradecký kraj, město Planá nad Lužnicí a Středočeský kraj u jedné akce neuvedly v investičních záměrech, které tvoří přílohu žádostí o poskytnutí dotace, vyhodnocení efektivnosti akce v souladu s osnovou investičního záměru uvedenou v dokumentaci programu.

Dále byly zjištěny nedostatky při předkládání dokumentace správci programu v průběhu realizace akcí, mimo jiné byly zjištěny tyto skutečnosti:

- Arcidiecézní charita Praha u dvou akcí nezasílala MPSV zápisy z provedených kontrolních dnů o průběhu prováděných staveb, čímž nepostupovala v souladu s podmínkami registrace akce a neřídila se zněním dokumentace programu 013 310.
- Středočeský kraj nepředložil veškeré dokumenty pro závěrečné vyhodnocení dvou akcí, ačkoliv byl dle podmínek uvedených v rozhodnutí o poskytnutí dotace povinen je ve stanoveném termínu předložit. V jednom případě nepředložil kopii dokladu umožňujícího užívání stavby ani kopii rozhodnutí o změně registrace sociálních služeb s uvedením nově poskytované sociální služby, v druhém případě nepředložil kopii osvědčení o registraci vozidla, ve kterém byl vyznačen jako vlastník vozidla.
- Město Pacov nepostupovalo v souladu s podmínkami stanovenými v rozhodnutí o poskytnutí dotace, neboť neoznámilo správci programu změny v neinvestiční a investiční bilanci akce a předložená závěrečná zpráva o realizaci neobsahovala komentář zdůvodňující úpravy v rozhodnutí o poskytnutí dotace a v podmínkách stanovených tímto rozhodnutím.

Slovníček pojmů

Dopadový indikátor	Dopadový indikátor slouží k hodnocení účelnosti, tj. k posouzení míry naplnění cílů výdajové intervence. Slouží k prokázání, zda cíle bylo dosaženo.
Indikátor	Indikátor neboli ukazatel představuje nástroj pro měření cíle.
Výstupový indikátor	Výstupový indikátor slouží k operativnímu řízení programu. Podává informaci o realizovaných akcích v rámci programu a vyjadřuje okamžité efekty, kterých je dosaženo prostřednictvím poskytnuté dotace.
Zjišťovací protokol	Zjišťovací protokol je podklad pro fakturování prací a dodávek dokládající provedený objem prací a dodávek.

Zdroj: dokumentace programu 013 310.

Seznam použitých zkratk

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	daň z přidané hodnoty
kapitola 313 – MPSV	kapitola státního rozpočtu 313 – Ministerstvo práce a sociálních věcí
MF	Ministerstvo financí
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
program 013 310	program 013 310 <i>Rozvoj a obnova materiálně technické základny sociálních služeb</i>
program 113 310	program 113 310 <i>Rozvoj a obnova materiálně technické základny sociálních služeb</i>

Počet a kapacita pobytových sociálních služeb v letech 2015 až 2019

Druh služby	2015		2016		2017		2018		2019	
	počet	kap.	počet	kap.	počet	kap.	počet	kap.	počet	kap.
Týdenní stacionáře*	60	836	57	779	57	868	51	820	49	782
Domovy pro osoby se zdravotním postižením*	212	12 707	209	12 402	204	12 231	204	11 999	204	11 854
Domovy pro seniory*	496	37 200	514	37 247	519	37 037	525	37 048	524	36 688
Domovy se zvláštním režimem*	276	15 494	307	17 784	322	18 853	341	20 075	349	20 904
Chráněné bydlení*	196	3 556	205	3 898	207	4 014	210	4 104	210	4 063
Azylové domy	215	7 311	211	7 111	214	7 199	217	7 265	211	7 122
Domy na půl cesty	34	376	37	408	36	396	37	407	34	380
Zařízení pro krizovou pomoc	42	43	41	43	41	42	41	48	44	45
Terapeutické komunity	14	243	13	224	14	237	15	249	15	249
Sociální rehabilitace	257	537	266	283	275	361	284	299	292	320
Služby následné péče	39	199	42	241	44	265	44	276	45	296
Celkem	1 841	78 502	1 902	80 420	1 933	81 503	1 969	82 590	1 977	82 703

Zdroj: MPSV – statistické ročenky z oblasti práce a sociálních věcí za roky 2015 až 2019, tabulka č. 6.1; vlastní zpracování NKÚ.

* Vybrané pobytové služby.

Počet přijatých uživatelů (klientů) a neuspokojených žádostí o pobytové sociální služby v letech 2015 až 2019

Druh služby	Počet přijatých uživatelů (klientů) v roce					Počet neuspokojených žádostí k 31. 12.				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Týdenní stacionáře*	191	211	194	188	175	201	164	137	174	150
Domovy pro osoby se zdravotním postižením*	1 212	1 157	1 073	928	985	2 581	2 414	2 716	2 733	3 228
Domovy pro seniory*	12 330	12 050	11 840	11 643	11 932	64 058	65 764	61 013	57 997	60 643
Domovy se zvláštním režimem*	6 669	7 758	7 588	8 311	8 708	18 782	21 334	22 348	24 198	26 145
Chráněné bydlení*	826	853	806	744	707	1 756	1 964	2 315	1 915	1 984
Azylové domy	11 668	12 076	11 741	11 602	11 974	5 543	4 870	6 061	7 685	7 398
Domy na půl cesty	544	593	535	576	482	256	106	84	120	100
Zařízení pro krizovou pomoc	530	756	683	1 815	591	458	467	642	728	516
Terapeutické komunity	374	330	368	370	374	62	76	64	76	90
Centra sociálně rehabilitačních služeb	561	335	638	643	680	1 674	749	625	711	932
Služby následné péče	300	365	414	421	399	346	255	331	380	309
Celkem	35 205	36 484	35 880	37 241	37 007	95 717	98 163	96 336	96 717	101 495

Zdroj: MPSV – statistické ročenky z oblasti práce a sociálních věcí za roky 2015 až 2019, tabulky č. 6.3 a 6.6; vlastní zpracování NKÚ.

* Vybrané pobytové služby.

Pobytové sociální služby dle počtu pokojů v letech 2015 až 2019

Druh služby	2015		2016		2017		2018		2019	
	Počet lůžek na pokoji**									
	1-2	3+	1-2	3+	1-2	3+	1-2	3+	1-2	3+
Týdenní stacionáře*	319	100	332	76	375	82	352	75	343	72
Domovy pro osoby se zdravotním postižením*	5 347	1 264	5 609	1 181	5 634	1 064	5 714	974	5 630	990
Domovy pro seniory*	22 507	1 739	22 747	1 649	22 729	1 585	22 763	1 564	22 789	1 468
Domovy se zvláštním režimem*	6 579	1 379	7 723	1 651	8 160	1 613	8 927	1 681	9 532	1 582
Chráněné bydlení*	2 634	43	2 816	88	2 861	71	2 996	67	2 988	64
Azylové domy	1 123	1 538	1 093	1 457	1 088	1 474	1 156	1 457	1 109	1 459
Domy na půl cesty	233	8	251	9	235	9	251	8	232	9
Zařízení pro krizovou pomoc	7	10	14	6	10	8	14	8	11	9
Terapeutické komunity	76	32	71	30	73	33	70	38	73	36
Centra sociálně rehabilitačních služeb	207	50	96	30	108	32	100	34	102	38
Služby následné péče	85	16	112	17	127	20	122	22	148	18
Celkem	39 117	6 179	40 864	6 194	41 400	5 991	42 465	5 928	42 957	5 745

Zdroj: MPSV – statistické ročenky z oblasti práce a sociálních věcí za roky 2015 až 2019, tabulka č. 6.2; vlastní zpracování NKÚ.

* Vybrané pobytové služby.

** Počet lůžek na pokoji 1-2 = počet jednolůžkových a dvoulůžkových pokojů.
Počet lůžek na pokoji 3+ = počet třílůžkových a vícelůžkových pokojů.

Kontrolované akce – kontrolovaný objem

Č. akce	Název akce	Příjemce dotace	Výše dotace v Kč
113D313002004	Domov důchodců Černožice - rekonstrukce stávajícího ubytovacího objektu	Královéhradecký kraj	33 863 645,03
113D313004701	Zvýšení kapacity domova se zvláštním režimem v Domově seniorů Nové Strašecí	Středočeský kraj	12 013 857,00
113D313006702	Domov pro seniory Havlíčkův Brod - přístavba	Kraj Vysočina	100 000 000,00
113D313006901	Dům sociálních služeb Pacov	město Pacov	86 716 500,00
013D312001103	Podpora mobility v Domě Fatima - centrum pro tělesně postižené	Arcidiecézní charita Praha	1 033 042,00
013D312004204	Pořízení automobilu pro Domov Buda	Středočeský kraj	531 400,00
013D312005402	Pořízení automobilů pro terénní služby Ledax o.p.s.	Ledax o.p.s.	619 832,00
013D312005601	ZAJIŠTĚNÍ VYŠŠÍ MOBILITY TERÉNNÍ PEČOVATELSKÉ SLUŽBY v Plané nad Lužnicí	město Planá nad Lužnicí	222 915,00
013D313002301	Rekonstrukce kuchyně pro SSMP	statutární město Pardubice	21 899 466,00
013D313004001	Zkvalitnění stávajícího pobytového zařízení Domova pro seniory kardinála Berana v Mukařově	Arcidiecézní charita Praha	677 738,00
013D313004402	Rekonstrukce objektu pro Centrum 83	Středočeský kraj	3 021 688,00
013D313005351	Modernizace vybavení prádelny v Domově důchodců Sušice	město Sušice	910 500,00
Celkem			261 510 583,03

Zdroj: MPSV – řídicí dokumenty akcí.

Přehled cílů a indikátorů programu 113 310 a jejich plnění

Cíl programu 113 310	Měrná jednotka indikátoru	Stanovená hodnota indikátoru dle DP		Plnění indikátoru k 11/2020	
		Aktualizace IV	Aktualizace VII	Počet	%
Zvyšování kapacit pobytových zařízení sociálních služeb v souladu se střednědobými plány rozvoje sociálních služeb	kapacita služeb	1 865	1 155	1 526	132,12
Podpora zkvalitnění služeb sociální péče	kapacita služeb	1 650	2 250	2 560	113,78
Podpora mobility	počet zařízení	31	16	20	125,00
	počet speciálně upravených vozidel	0	13	22	169,23
Počet nových lůžek v pobytových zařízeních služeb sociální prevence	počet nových lůžek v pobytových zařízeních služeb sociální prevence	80	186	68	36,56
Snížení energetické náročnosti pobytových zařízení sociálních služeb	počet zařízení	20	15	18	120,00

Zdroj: dokumentace programu 113 310 a odpověď MPSV na žádost NKÚ č. 5 sp. zn. 20/22-NKU530/17/21 ze dne 11. 1. 2021.

Pozn.: DP = dokumentace programu 113 310.

Aktualizace IV = čtvrtá aktualizace dokumentace programu 113 310 ze dne 19. 12. 2013.

Aktualizace VII = sedmá aktualizace dokumentace programu 113 310 ze dne 5. 2. 2020.

Plnění výstupových indikátorů programu 013 310

Cíl	Název výstupového indikátoru programu 013 310	Stanovená hodnota výstupového indikátoru dle DP	Plnění indikátoru k 11/2020			
			Akce s vydaným řídicím dokumentem		Akce s vydaným závěrečným vyhodnocením	
		Počet	Počet	%	Počet	%
1	Nově realizovaná lůžka	605	1 512	249,92	40	6,61
2	Lůžka, u kterých byl zvýšen MTS a to včetně doprovodné infrastruktury rekonstruovaného zařízení / domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, týdenní stacionáře, chráněné bydlení, domovy pro osoby se zdravotním postižením	3 590	1 358	37,83	1 015	28,27
3	Zařízení, kde došlo k rozšíření zázemí a kapacita byla zvýšena alespoň o 5 klientů	44	0	0,00	0	0,00
4	Bezbariérově upravené budovy	60	31	51,67	12	20,00
5	Nově pořízené automobily	67	122	182,09	121	180,60
6	Obsloužení klienti	1 016	1 050	103,35	400	39,37

Zdroj: dokumentace programu 013 310 a odpověď MPSV na žádost NKÚ č. 5 sp. zn. 20/22-NKU530/17/21 ze dne 11. 1. 2021.

Pozn.: DP = dokumentace programu 013 310 ze dne 9. 7. 2019 (druhé vydání).

MTS = materiálně technický standard.

Přehled výstupových a dopadových indikátorů jednotlivých cílů programu 013 310

Cíl	Výstupový indikátor	Výstupový indikátor (počet)	Dopadový indikátor 2020
1	Nově realizovaná lůžka	605	Uspokojení 1,8 % obyvatel věkové skupiny 65+
2	Lůžka, u kterých byl zvýšen MTS a to včetně doprovodné infrastruktury rekonstruovaného zařízení / domovy pro seniory	1 450	90 % lůžek v jednolůžkových a dvoulůžkových pokojích
2	Lůžka, u kterých byl zvýšen MTS a to včetně doprovodné infrastruktury rekonstruovaného zařízení / domovy se zvláštním režimem	1 885	84 % lůžek v jednolůžkových a dvoulůžkových pokojích
2	Lůžka, u kterých byl zvýšen MTS a to včetně doprovodné infrastruktury rekonstruovaného zařízení / týdenní stacionáře, chráněné bydlení, domovy pro osoby se zdravotním postižením	255	39 % lůžek mimo ústavy
3	Zařízení, kde došlo k rozšíření zázemí a kapacita byla zvýšena alespoň o 50, resp. o 5 klientů ¹	44	Není definován ²
4	Bezbariérově upravené budovy	60	56 % bezbariérových budov
5	Nově pořízené automobily	67	Není definován ³
6	Obsloužení klienti	1 016	3,5 % obslužených potenciálních klientů

Zdroj: dokumentace programu 013 310.

- Pozn.:**
- ¹ Při aktualizaci programu 013 310 v roce 2019 došlo k úpravě znění indikátoru, a to z důvodu sjednocení terminologie a uvádění okamžité kapacity místo dříve uváděné celkové kapacity.
 - ² Dopadový indikátor pro cíl 3 není definován s odůvodněním, že cílem je zvyšování kapacit zařízení na lokální úrovni v souvislosti s aktuálními potřebami, které nelze dlouhodobě predikovat.
 - ³ Dopadový indikátor pro cíl 5 není definován, neboť nejsou k dispozici relevantní údaje o výchozím stavu.

MTS = materiálně technický standard.